

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БІОТЕХНОЛОГІЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Довжук В. В., Коновалова Л. В., Довжук Н. Ш.

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, Україна

dovzhukviktoria@gmail.com

У сучасному світі ринок біотехнологій сприяє розвитку передових технологій та нових рішень, використовуючи силу біологічних систем і живих мікроорганізмів для стимулювання прогресу в різних галузях. Біотехнологія та біоінженерія охоплюють багато завдань, в яких організми або біологічні процеси використовуються з метою розробки нових технологій, які можуть змінити спосіб нашого життя та виробництва, підвищити стійкість і продуктивність продуктів або процесів. На сьогодні приблизно 90% всіх біотехнологічних продуктів у світі приходиться на медицину та охорону здоров'я, що робить значний внесок у продовження тривалості життя людини й покращення якості життя, включаючи надання продуктів і засобів у боротьбі з хворобами, підвищення врожайності сільськогосподарських культур, використання біопалива для зменшення викидів парникових газів. Саме біотехнологічні виробництва мають особливе значення в країнах, які розвиваються та слугують потужними інструментами у боротьбі за виживання країни, розвитку її економіки та підвищення рівня життя громадян. Завдяки досягненням науки та техніки, фармацевтична галузь, що базується на новітніх технологіях та дослідженнях входить в нову еру у розробці ліків. Вона прагне перетворити фундаментальні дослідження на інноваційні ліки (доступні ліки) у лікуванні з подальшим виробництвом лікарських засобів та медичних виробів. За результатами досліджень IQVIA MIDAS станом на травень 2025 року протягом періоду 2019-2024 років на бразильському, китайському та індійському ринку спостерігається швидке зростання ринку дослідницького середовища, що призводить до поступової міграції економічної та дослідницької діяльності з Європи. Зазначені ринки зросли на 14,3%; 2,2% та 9,5% порівняно із середнім зростанням ринку на 7,9% для п'яти провідних ринків Європейського Союзу (ЄС) та 9,8% для ринку США. За період з 2019-2023 роки продаж нових ліків у США становить 66,9%, а на європейському ринку 15,8%. Фрагментація фармацевтичного ринку ЄС призвела до прибуткової паралельної торгівлі, що не вигідно ні соціальному забезпеченню, ні пацієнтам, а галузь позбавляє додаткових ресурсів для фінансування досліджень та розробок і як наслідок призводить до перебоїв у постачанні на деяких менших ринках.

Отже, світова біотехнологія стрімко рухається вперед завдяки глобалізації, великим інвестиціям, цифровим технологіям та інноваціям. Україна – в стані уповільненого входження, але має певні досягнення у різних напрямках попре складного становища країни під час війни. Важливо, в Україні прискорити трансформацію наукової активності, підвищити інвестиційну привабливість, прискорити інтеграцію у міжнародні ланцюги біотехнологічних продуктів. Підсумовуючи можна зробити висновки, що розвиток біотехнологій в Україні має потенціал, однак реалізація цього потенціалу потребує системного підходу, спрямованої політики та ресурсного забезпечення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Постанова Кабінету міністрів України від 17.01.2025 р. №34-р «Про схвалення Стратегії розвитку системи охорони здоров'я на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках».
2. Голей Ю.М., Стасюк Ю.М., Крупський О.П. Дослідження світових тенденцій розвитку біотехнологій. Інноваційна економіка 2022 № 1 (90). С. 12-22.
3. Безуглий М.Д., Щербак О.В., Пилипенко Д.М. Сучасна біотехнологія: стан та перспективи розвитку. Матеріали Міжнар. наук. конф., 25-26 квітня 2024р./Актуальні питання біотехнології, екології та природокористування. Держ. біотехн. ун-т. – Харків, 2024. С.13.
4. Sigelman, C.K. and Rider, E.A. (2014). Life-span human development. Cengage Learning
6. Infinium Global Research. Biotechnology Market: Global Industry Analysis, Trends, Market Size, and Forecasts up to 2027, available at: <http://surl.li/cdbdn> (access date February 18, 2022).